

GEEN PILSJE MEER SAMEN

Hoe de duurzaamheidsagenda het platteland polariseert

DWALEN DOOR DE DRENTSE en Groningse Veenkoloniën is fijn. Dat weet ook SP-Tweede Kamerlid Eric Smaling, die daar vorige maand een lange fietstocht maakte. Eindeloze vergezichten, rustieke dorpen in lintbebouwing en rust, vooral veel rust. Maar onrust is er ook. Over de tientallen windmolens die in het gebied gepland staan. Windmolens van 200 meter hoog. En dat zien ze daar in het noorden niet bepaald zitten.

Eric Smaling: 'Het Rijk heeft zich ten doel gesteld 6000 megawatt wind op land te realiseren, maar dan wel mét draagvlak en participatie. Wat je nu ziet is dat projectontwikkelaars windmolenparken plannen en boeren profijt hebben van de turbines op hun land, maar de rest van de mensen die in het gebied wonen hebben niets te vertellen, laat staan dat ze meeprofiten. Men wordt niet gecompenseerd voor verlies van woningwaarde. Verder is de aantasting van dit oude energielandschap met zijn turfwinning buiten alle proporties.' Laagfrequent geluid en slagschaduw zijn andere bronnen van zorg. Verder merkt Smaling dat de sociale samenhang in het gebied onder druk is komen te staan. De boeren die de grond in eigendom hebben waar de molens komen te staan raken in conflict met de mensen in de dorpen. Gevolg: de sociale samenhang in de dorpen gaat naar de knoppen. 'Hier gaan we enorm spijt van krijgen. Er wordt razendsnel

geïnnoveerd op het gebied van duurzame energie. Straks staan die monsters er en blijven er alternatieven te komen die goedkoper zijn, minder overlast geven en waar mensen zelf ook nog eens in participeren', zegt Eric Smaling. Extra pijnlijk is dat iedereen meebetaalt aan zo'n windmolenpark, via een opslag 'duurzaam' op de energierekening.

On-Limburgs

De geschetste onrust in de Veenkoloniën speelt ook in het Noord-Limburgse Gennep. Overeenkomst met de Veenkoloniën is het open landschap, dat je in alle windrichtingen vele kilometers vrij uitzicht biedt. Het verschil: de molens van 180 tot 200 meter hoog moeten op grondgebied van buurgemeente Bergen komen; pal op de gemeentegrens met Gennep welteverstaan. Dit uiteraard tot woede van de Gennepnaren. Op 27 mei organiseerde de lokale SP een bijeenkomst over dit 'grensgeval'. Aan de ene kant werden door omwonenden en natuurorganisaties de aantasting van het landschap, gezondheidsrisico's en het niet of nauwelijks kunnen meeprofiten in stelling gebracht. Aan de andere kant vroegen de initiatiefnemers, agrariërs die naar eigen zeggen waren 'benaderd door een projectontwikkelaar', begrip voor hun streven om de opbrengst van hun grond te vergroten. De controverse heeft in ieder geval tot iets on-Limburgs geleid: een van de initiatief-

nemers vertrouwde een SP-raadslid toe dat een buurtgenoot geen pilsje meer met 'm wilde drinken in het café...

Zo lijkt het huidige duurzaamheidsbeleid op een subsidiemachine die vooral mensen duurzaam tegen elkaar opzet. Volgens Eric Smaling zit de duurzame agenda van het kabinet dan ook 'op het verkeerde spoor'. 'Subsidie is nodig om van een fossiele naar een duurzame samenleving te komen, maar de burger betaalt alles en het bedrijfsleven niks, en het wordt ook nog eens aan verkeerde dingen besteed. Naast deze megaparken zijn dat mestvergisting (terwijl het streven moet zijn dat je geen mestoverschot hebt) en het bijstoken van biomassa in kolen centrales (maar je moet geen bossen kappen om die vervolgens in brand te steken). Er zijn tal van alternatieven om mét draagvlak onder de mensen de omslag te maken. Parken voor zonne-energie bijvoorbeeld. Die veroorzaken veel minder overlast en worden bovendien steeds efficiënter en dus goedkoper. Of een mix van zonne-energie, dorpsmolens zoals in Friesland, woningisolatie en schoner transport. Kortom: bed de projecten in in het gebied waar je ze plant en doe het niet ondanks, maar samen mét de bewoners.' Op initiatief van Smaling werkt de regering momenteel aan een kosten-batenanalyse van windturbines op land enerzijds en zonneparken anderzijds op de wat langere termijn. Daardoor zal volgens Smaling zichtbaar worden dat zonneparken een volwaardig alternatief worden voor windparken op land.

Nog even terug naar Gennep. Aan de noordkant van deze grensgemeente worden door Duitsland ook al mega-windmolens gepland. Precieze locatie: enkele tientallen meters van de landsgrens. ●

tekst Rob Janssen
foto Nynke Vissia

Eric Smaling en GroenLinks-wethouder Co Lambert uit Aa en Hunze geven een indruk van de hoogte van windmolens.

